

PROGRAM

POSLIJEDIPLOMSKOG DOKTORSKOG STUDIJA FILOZOFIJE NA HRVATSKIM STUDIJIMA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

1. UVOD

1.1. Razlozi za pokretanje Poslijediplomskoga doktorskog studija filozofije na Hrvatskim studijima (HS)

1.1.1. *Procjena njegove svrhovitosti s obzirom na potrebe istraživačkih djelatnosti u javnom i privatnom sektoru, posebice povezano sa znanstveno-istraživačkim i tehnologijskim razvojem zemlje i odgovarajućim nacionalnim strateškim prioritetima*

Budući da je filozofija jedno od temeljnih polja znanstvenog istraživanja u području humanističkih znanosti, čiji su rezultati relevantni i za područje društvenih i prirodnih znanosti, pokretanje Poslijediplomskoga doktorskog studija filozofije na Sveučilištu u Zagrebu u okviru Hrvatskih studija potpuno je opravdano. S time je u skladu i činjenica da su na većini svjetskih sveučilišta na kojima se u preddiplomskom odnosno diplomskom studiju studira filozofija, kao što je to i na HS, ponuđeni i *poslijediplomski doktorski studijski programi* iz filozofije.

Poslijediplomskim doktorskim studijem filozofije na HS stječu se *specijalistička* filozofijska znanja i kompetencije vezane uz intrinzično filozofijske sadržaje unutar standardnih grana istraživanja (kao što su logika, metafizika, epistemologija, etika, politička i pravna filozofija, filozofija jezika, filozofija znanosti, estetika, filozofija uma i povijest filozofije) i u njihovim međupodručjima, ali i ujedno *interdisciplinarna* znanja, unutar dodirnih područja filozofije i nekih prirodnih, društvenih i humanističkih disciplina (npr. fizike, biologije, kognitivne znanosti, matematike, sociologije, psihologije, lingvistike, filologije). Takav moderno profiliran poslijediplomski doktorski studij, koji studentima/-cama specijalističko filozofijsko znanje prenosi u pravilu u »paketu« s jedinicama znanja iz drugih polja i područja i, zapravo, kao znanje koje je po sebi upućeno na druga polja i područja, olakšava i pronalaženje odgovarajućeg radnog mjesta po njegovu završetku.

Potreba za kadrovima koji su doktorskim studijem filozofije osposobljeni za znanstveno istraživanje u polju filozofije i dodirnim poljima i područjima postoji prvenstveno u *javnim znanstveno-istraživačkim institutima* unutar područja humanističkih i društvenih znanosti (npr. u Institutu za filozofiju u Zagrebu, Institutu za primijenjena društvena istraživanja »Ivo Pilar«, Institutu za antropologiju, Institutu za društvena istraživanja) i na *odsjecima za filozofiju* filozofskih fakulteta na sveučilištima u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Zadru, kao i na nekim drugim fakultetima i ustanovama u područjima humanističkih, društvenih i prirodnih znanosti (npr. u Zavodu za povijest, filozofiju i sociologiju znanosti Fizičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu). Ta je potreba *stalna*, iako oscilira s obzirom na kadrovsku popunjenost tih znanstvenih i znanstveno-nastavnih ustanova te s obzirom na profil aktualnih znanstveno-istraživačkih projekata.

Doktorski studij filozofije na HS proizvodit će i one kadrove koji, osim znanstveno-istraživačke, mogu igrati važnu *stratešku* ulogu u unaprjeđenju i reformi znanosti i visokog obrazovanja u RH. Njihov bi se društveni i nacionalni zadatak sastojao u *metodološkom* i *konceptualnom artikuliranju* i *opravdanju* osnovnih ciljeva i strategija razvoja, za što primjereno specijalistički i interdisciplinarno educirani filozofi imaju najbolje pretpostavke.

1.1.2. *Utemeljenje na kompetitivnim znanstvenim istraživanjima i kompetencijama potrebnima za razvitak društva temeljenog na znanju*

Nastavu na Poslijediplomskom doktorskom studiju na HS izvode prvenstveno djelatnici Instituta za filozofiju. Prema podacima MZOŠ RH i relevantnih baza podataka (Online katalog NSK, Hrvatska znanstvena bibliografija, Current Contents i Web of Science) najveći broj objavljenih radova u relevantnim znanstvenim publikacijama u polju filozofije među hrvatskim znanstvenicima imaju članovi Instituta za filozofiju (usp. *Prolegomena* 3.2 (2004), str. 237-42), a od njih najveći dio oni koji su uključeni u nastavu filozofije na HS. Ostali pokazatelji znanstvene kompetitivnosti su visok broj sudjelovanja na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu te brojni znanstveno-istraživački boravci na inozemnim sveučilištima. A kako je znanstveno istraživanje u polju filozofije primarno usmjereno na konceptualno i metodološko razjašnjenje *globalnog projekta znanja*, primjena tih rezultata u nastavi i ostalim oblicima studiranja u okviru Poslijediplomskoga dokorskog studija filozofije na HS treba imati važnu ulogu u »*razvitku društva temeljenog na znanju*«.

1.1.3. *Uspostavljanje suradnih istraživanja, i na njima temeljenog obrazovanja, između visokih učilišta, znanstvenih instituta, privatnog i javnog poslovnog sektora*

Između Studija filozofije na HS i Instituta za filozofiju u Zagrebu postoji trajna suradnja od njegova pokretanja. Rezultati najnovijih istraživanja koja se izvode u okviru znanstveno-istraživačkih projekata na Institutu za filozofiju onih njegovih djelatnika koji su aktivni u nastavi na HS imaju svoju primjenu, između ostaloga, i u educiranju studenata Poslijediplomskoga dokorskog studija filozofije na HS te u njihovu osposobljavanju za nastavak tih i srodnih istraživanja. Znanstveno-istraživački projekti na Institutu izvode se u nekoliko osnovnih sadržajnih skupina, koje, grubo podijeljene, obuhvaćaju (i) logičke, epistemologijske i znanstveno-metodologijske projekte, (ii) projekte unutar interdisciplinarnog područja filozofije uma i kognitivne znanosti, (iii) projekte vezane uz povijest znanosti i povijest filozofije, (iv) projekte specijalizirane za istraživanje hrvatske filozofijske i znanstvene baštine. Nekoliko doktoranada na studiju filozofije na HS već sudjeluje na nekima od tih projekata u statusu asistenata na Institutu za filozofiju i svoje doktorske radove pripremaju kao dio svojih istraživačkih zadataka u okviru određenog projekta. Također, neki aktualni i neki potencijalni asistenti na Studiju filozofije HS svoje doktorske radove izrađuju ili su ih već izradili pod nadzorom mentora-nastavnika HS koji su zaposleni na Institutu za filozofiju. Time je profil i sadržaj kao i budući razvitak Poslijediplomskog dokorskog studija filozofije na HS u velikoj mjeri određen tom suradnjom s Institutom za filozofiju. Ta je suradnja i formalizirana ugovorom između HS i Instituta, kojim se dugoročno regulira angažman djelatnika Instituta u nastavi na Studiju filozofije HS. Na ovom poslijediplomskom studiju, uz buduće uposlenike samih HS, sudjelovat će ili već sudjeluju i nastavnici i znanstvenici s drugih fakulteta i instituta u RH (npr. s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Laboratorija za psiholingvistička istraživanja s Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i dr.) i inozemstvu. Rezultati njihovih istraživanja također će biti posredovani polaznicima/-ama ovog studija.

1.1.4. *Usporedivost s programima uglednih inozemnih visokoškolskih institucija, posebno onih iz zemalja Europske unije*

Prijedlog programa Poslijediplomskoga doktorskog studija filozofije na HS kombinira koncepciju doktorskog studija koja čuva tradicionalnu disciplinarnu i problemsku orijentaciju s modernijom koncepcijom, koja u prvi plan ističe *međugranski* i *interdisciplinarni* (vidi 1.1.1. i 2.4.1.) karakter studijskih sadržaja. Uzor za to nalazimo u onim sveučilištima čiji su studijski programi bili uzorni i za sastavljanje Prijedloga programa preddiplomskoga i diplomskoga studija filozofije na HS: to su *New York University* i *Oxford University*. Ta sveučilišta (uz još neka druga, prvenstveno iz SAD) okupljaju velik broj najboljih svjetskih stručnjaka u polju filozofije i dodirnim poljima. Prema nekim relevantnim analizama (npr. »The Philosophical Gourmet Report«, URL: <http://www.philosophicalgourmet.com>), njihovi su studijski programi, osobito oni poslijediplomski doktorski programi, najbolji ili među najboljima na svijetu, i to kontinuirano u jednom duljem razdoblju (što osobito vrijedi za Oxford University kao jedno od najstarijih i najuglednijih sveučilišta od samih početaka europskog visokog obrazovanja).

Doktorski studijski program na New York University, primjerice, nudi trajne interdisciplinarnе i međugranske sadržaje u vidu stalnog seminara *The NYU Seminar in Mind and Language* odnosno kolokvija *The NYU Colloquium in Law, Philosophy and Political Theory*. Ta podjela djelomice odgovara podjeli na predmetne skupine A i C u ovom Prijedlogu (vidi 3.1. i 3.2.). Predmetna skupina A obuhvaća sadržaje iz *logike, epistemologije, filozofije uma i kognitivne znanosti* te *filozofije znanosti*. Ti sadržaji nužno prelaze u druge filozofijske grane, npr. metafiziku i filozofiju jezika, odnosno druge znanstvene discipline, npr. matematiku, kognitivnu znanost te pojedine prirodne i društvene znanosti. Predmetna skupina C obuhvaća pak, između ostalih, sadržaje iz *etike i političke i pravne filozofije* u kojima se ti tradicionalno filozofijski predmeti povezuju s političkom teorijom i pravnom znanostu.

Predmeti iz skupine B, s druge strane, obuhvaćaju tradicionalnije studijske sadržaje, kao što su *povijest filozofije, filozofija religije* i *estetika*, koji su, uz gore navedene, standardno i u znatnoj mjeri zastupljeni i na drugom za nas referentnom doktorskome studijskom programu iz filozofije, naime, onome na Oxford University (kao, uostalom, i na mnogim drugim svjetskim i europskim sveučilištima). Oxfordsko sveučilište, kao i ono newyorško, okuplja neke od najistaknutijih suvremenih svjetskih filozofa, ali ujedno i neke od najistaknutijih istraživača u području povijesti antičke i srednjovjekovne filozofije, te tako predstavlja uzor ovome Prijedlogu za povezivanje povijesno-filozofijskih s disciplinarno-problemskim sadržajima.

U predmetnu skupinu »B« uključena je i filozofijska *hermeneutika*, disciplina koja dominira na sveučilištima u njemačkom govornom području, kao što su, primjerice, ogledna sveučilišta Ludwig-Maximilians-Universität u Münchenu ili Albert-Ludwigs-Universität u Freiburgu, a unutar koje se iz povijesno-filozofijskog istraživanja izvode specifični normativni zaključci o nekim središnjim filozofijskim problemima (kao što su spoznaja, razumijevanje, egzistencija i sl.).

1. 2. Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju poslijediplomskih doktorskih studija i drugih poslijediplomskih studija

Paralelno s prijašnjim dodiplomskim studijem filozofije, na HS je organiziran *poslijediplomski studij filozofije* koji je bio organiziran i kao *magistarski* studij, koji je završavao stjecanjem akademskog stupnja *magistar znanosti*, i kao *doktorski* studij, koji je uključivao dodatan broj obveza i stečenih bodova te je završavao stjecanjem akademskog stupnja *doktor znanosti*. Na poslijediplomskom studiju filozofije na HS od samih početaka primjenjuje se dakle *bodovni* sustav vrednovanja studentskog učinka. Od studijske godine 2004/05., u okviru Studija filozofije i u skladu s odredbama Zakona o znanosti i visokom

obrazovanju izvodi se trogodišnji *poslijediplomski doktorski studij filozofije*. Taj je studij od početka u potpunosti ustrojen na osnovi ECTS-a i u skladu s normama Bolonjske deklaracije. Studij filozofije kao organizacijska jedinica na HS i kao nositelj i izvoditelj poslijediplomskog studija ima tako višegodišnje i ujedno pozitivno iskustvo organiziranja i izvođenja takva odnosno sličnog studija.

1. 3. Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata/-tica

U studijskim godinama 2003/04. i 2004/05. na poslijediplomskom magistarskom odnosno doktorskom studiju na HS znatan udio među poslijediplomskim studentima/-cama imaju studenti/-ce koji dolaze s drugih fakulteta i sveučilišta (studenti/-ce s filozofskih fakulteta sveučilišta u Zadru i Rijeci) kao i studenti/-ce iz drugih polja i područja (npr. studenti/-ce s diplomama Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Medicinskog fakulteta i drugih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu). Buduća shema studija predviđena ovim Prijedlogom još više omogućuje horizontalnu pokretljivost studenata/-tica te svojim interdisciplinarnim sadržajima i fleksibilnim uvjetima upisa otvara vrata studentima/-cama različitih profila, a u određenoj mjeri i različitih stupnjeva obrazovanosti. Stoga studenti/-ce koji su završili srodne ili druge dodiplomske odnosno novopokrenute diplomske studije drugdje u Hrvatskoj ili inozemstvu mogu upisati poslijediplomski doktorski studij filozofije na HS, uz moguće polaganje odgovarajućih diferencijalnih ispita ili uz ispunjavanje nekih drugih dodatnih uvjeta.

Studenti/-ce mogu dio svojih studijskih obveza ispuniti na nekom drugom visokom učilištu u RH te tako prikupiti do 30 ECTS-bodova, od čega bi 20 ECTS-bodova pokrivalo bodovno opterećenje iz temeljnih sadržaja te 10 ECTS-bodova bodovno opterećenje iz izbornih sadržaja. Studijskim boravkom do godinu dana na nekom od priznatih inozemnih sveučilišta (prvenstveno u SAD, EU, Kanadi ili Australiji) - što predstavlja poželjan i ondje gdje je to moguće preporučljiv model studiranja - mogu prikupiti do 60 ECTS-bodova. Od toga 31 ECTS-bod pokriva bodovno opterećenje iz izbornih studijskih sadržaja, a 29 ECTS-bodova bodovno opterećenje iz specijalističkih studijskih sadržaja, tj. sadržaja vezanih uz izradu doktorskog rada. Odluku o prijenosu ECTS-bodova s nekog drugog visokog učilišta u RH ili inozemstvu prema tom ili nekom drugačijem, naknadno utvrđenom obrascu donosi nastavničko vijeće Studija filozofije.

1. 4. Mogućnost uključivanja studija ili njegovog dijela u zajednički (združeni) program s inozemnim sveučilištima (*joint study programme*).

Ta mogućnost načelno postoji, no zasad ne postoje konkretni planovi za takvu suradnju.

1. 5. Ostali elementi i potrebni podaci, prema mišljenju predlagača

Nema ih.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija: Poslijediplomski doktorski studij filozofije na HS

Znanstveno područje: društvene i humanističke znanosti.

Znanstveno polje: filozofija.

2. 2. Nositelj studija i suradne ustanove koje sudjeluju u pokretanju i izvođenju dokorskog programa.

Studij filozofije Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu.

2. 3. Institucijska strategija razvoja doktorskih programa

U okviru Hrvatskih studija kao sastavnice Sveučilišta u Zagrebu i kao specifičnog inter-fakultetskog centra za društvene i humanističke znanosti svi studijski smjerovi uz preddiplomske i diplomske programe nude poslijediplomske doktorske studijske programe i organiziraju njihovo kontinuirano izvođenje. Strategija doktorskih studija na HS dio je nacionalne i europske strategije *cjeloživotnog obrazovanja*, obrazovanja koje ide u korak sa stalnim znanstvenim razvojem u odgovarajućim znanstvenim područjima i poljima te obrazovanja koje je u funkciji individualnih, nacionalnih i globalnih potreba za znanjem.

2. 4. Inovativnost dokorskog programa.

Prijedlog Poslijediplomskog dokorskog studija na HS donosi nekoliko formalnih i sadržajnih inovacija. U *formalnom* pogledu, trodijelnom strukturom studijskog programa, tj. razdiobom nastavnih predmeta na predmetne skupine A, B i C (*vidi* 3.1.1 ff), Prijedlog inovativno kombinira *načelo izbornosti* i *načelo obveznosti*. Izbor predmetne skupine A ili B kao primarne jest slobodan kao i izbor između modularno ustrojenih predmeta u skupini C, koja čini zajedničku programsku jezgru. No pritom je obvezno pohađati sve kolegije iz primarne predmetne skupine A ili B, kao i određeni broj iz alternativne skupine B ili A te iz zajedničke jezgre C. U *sadržajnom* pogledu, Prijedlog prati suvremene tendencije razvoja filozofije te u skladu s time u prvi plan ističe *interdisciplinarni* karakter filozofijskog istraživanja (*vidi* 2.4.1). Takav pristup predstavlja znatnu promjenu u odnosu na dosadašnje doktorske studijske programe filozofije u RH, pa i onaj na na Hrvatskim studijima, budući da su oni uglavnom naglašavali posebnost filozofijskog diskursa u izolaciji spram drugih.

2.4.1. Interdisciplinarnost

Iz *specijaliziranosti* nastavnih sadržaja proizlazi usmjerenost dokorskoga studija filozofije na HS na *interdisciplinarne* probleme, koji se nalaze u graničnim područjima između filozofije s jedne te npr. lingvistike, filologije, povijesti, kognitivne znanosti, računarske znanosti, neuroznanosti, fizike ili matematike s druge strane. Znatno dio suvremenog filozofskog istraživanja unutar samih tradicionalnih filozofijskih grana već odavno jest interdisciplinarnan, tako da je interdisciplinarnost samo posljedica unutarnjeg razvoja filozofije. To je usmjerenje u skladu sa suvremenim globalnim tendencijama u razvoju filozofije i može se registrirati u mnogim poslijediplomskim studijskim programima na mnogim sveučilištima u Europi, Sjevernoj Americi i Australiji. Pored *čisto* filozofijskih dokorskog programa, često su u ponudi stoga i programi *interdisciplinarnih* studija filozofije i drugih znanstvenih polja iz područja društvenih i humanističkih znanosti. Ta činjenica pokazuje važnost filozofije u globalnom projektu stjecanja i prijenosa znanja kao onog znanstvenog polja unutar kojega se, uz izvođenje čisto filozofskih istraživanja, međusobno povezuju i koordiniraju te konceptualno i metodološki razjašnjavaju rezultati suvremenih istraživanja iz drugih znanstvenih polja i područja.

Interdisciplinarna usmjerenost Prijedloga također je u skladu Prijedlogom programa preddiplomskog i diplomskog studija filozofije na HS, koji je usmjeren na stjecanje »što je

moguće šireg, temeljitijeg i potpunijeg razumijevanja svijeta i čovjekova položaja u njemu te [na] osposobljavanje studenata/-ica za argumentirano iznošenje i ocjenu stavova odnosno vjerovanja i teorija u različitim područjima ljudskog djelovanja i istraživanja».

U ovom Prijedlogu interdisciplinarnost dolazi do izražaja a) na razini sadržaja pojedinih *predmeta* (npr. u okviru predmeta Filozofija znanosti te Filozofija uma i kognitivna znanost) kao i b) na razini sadržaja pojedinačnih *kolegija* koji prelaze granice filozofijskih grana i granice samoga polja (npr. u kolegijima »Gödelov teorem nepotpunosti«, »Epistemologija i psihologija spoznajnih procesa« ili »Problemi antičke znanosti«), a svrstani su unutar tradicionalnih filozofijskih predmeta (npr. Logike, Epistemologije ili Povijesti filozofije).

2.4.2. Kolaborativnost

Program doktorskog studija na HS uključuje suradnju prvenstveno sa znanstvenicima s Instituta za filozofiju, ali i drugim znanstveno-nastavnim i znanstveno-istraživačkim ustanovama. (*vidi* 1.1.3.). Ta suradnja omogućuje integriranje znanstveno-istraživačke s nastavnom sveučilišnom djelatnošću, što je specifičnost nastave na Hrvatskim studijima u cjelini.

2. 5. Uvjeti upisa na studij, posebno uvjeti za polaznike koji su stekli ranije kvalifikacije po studijskom sustavu prije 2005. godine

2.5.1. Na Poslijediplomski doktorski studij na HS mogu se upisati prvenstveno studenti/-ce koji/-e su završili/-e *diplomski studij filozofije znanstvenoga smjera na HS s vrlo dobrim* prosjekom ocjena – najmanje 3,5 – s preddiplomskoga i diplomskoga studija filozofije.

2.5.2. Poslijediplomski studij filozofije na HS mogu upisati i studenti/-ce s diplomom magistra/-e filozofije s nekoga *drugog visokog učilišta* u Hrvatskoj i inozemstvu, uz eventualno polaganje određenog broja diferencijalnih ispita do kraja 1. godine studija. Ti se dodatni uvjeti propisuju na osnovi uvida u različitost studijskih programa tih drugih visokih učilišta odnosno različitost stečenih kompetencija.

2.5.3. Za kandidate/-tkinje za upis na Poslijediplomski studij koji/-e su završili/-e *diplomski studij filozofije na HS nastavnoga* smjera propisano je polaganje odgovarajućih diferencijalnih ispita i ispunjavanje ostalih dodatnih obveza, i to tako da se (i) iz *uže strukovnih kolegija* s Diplomskog studija filozofije na HS prikupi 22 ECTS-boda (tj. 2 ECTS-boda iz vježbi iz kolegija Logika 3 ili iz kolegija Filozofija srednjega vijeka i renesanse i 20 ECTS bodova polaganjem ispita iz 5 izbornih kolegija) te da se (ii) iz *pomoćnog kolegija Metodologija znanstvenog rada* prikupi 1 ECTS-bod. Dodatno je potrebno (iii) sastaviti jedan pismeni sastavak i usmeno ga izložiti na nadseminaru te tako prikupiti dodatnih 15 ECTS-bodova (čime se kompenzira razlika između znanstvenoga i nastavnoga magistarskog rada). Ukupno je potrebno prikupiti 38 ECTS-bodova, od toga 19 ECTS-bodova do kraja 1. godine studija, a ostalih 19 ECTS-bodova najkasnije do kraja 2. godine studija. Za studente/-ice koji/-e su svoj diplomski studij filozofije nastavnoga smjera završili drugdje propisat će se po potrebi i neki drugi dodatni uvjeti.

2.5.4. Za studente/-ice s diplomom dosadašnjega *dodiplomskoga četverogodišnjeg* studija filozofije na HS, kao i na nekom drugom srodnom fakultetu u Hrvatskoj, propisana je obveza prikupljanja dodatnih 40 ECTS-bodova kako bi se kompenzirala razlika u odnosu na buduće polaznike/-ce Poslijediplomskog studija s okončanim ukupno petogodišnjim pred- i diplomskim studijem filozofije na HS. Ti se dodatni ECTS-bodovi prikupljaju (i) polaganjem dvaju dodatnih ispita iz predmetnih skupina A, B i C (po slobodnom izboru) do kraja 1. godine studija (ukupno 20 ECTS-bodova) te (ii) sastavljanjem dvaju dodatnih pismenih sastavaka do kraja 2. godine studija (ukupno 20 ECTS-bodova).

2.5.5. Za kandidate/-tkinje za upis na Poslijediplomski studij koji/-e su prethodno završili/-e petogodišnji diplomski studij u nekom *drugom znanstvenom polju* ili *području*, bilo na Sveučilištu u Zagrebu bilo na nekom drugom sveučilištu u RH ili inozemstvu, također će se odrediti dodatni diferencijalni uvjeti, ali uzimajući u obzir specifičnost svakog pojedinog slučaja kao i načelo fleksibilnosti studiranja i horizontalne pokretljivosti studenata.

2.5.6. Ispit iz *drugoga stranog jezika*, ukoliko on nije položen tijekom preddiplomskoga ili diplomskoga studija, treba položiti do kraja 2. godine poslijediplomskoga doktorskog studija.

2. 6. Kriteriji i postupci odabira polaznika.

Pri procjeni kandidata/-kinja za upis na Poslijediplomski studij uzimat će se u obzir, uz one gore navedene nužne uvjete, i (i) njihova spremnost za ozbiljno pohađanje doktorskog studijskog programa iz filozofije, (ii) njihove eventualne izvanstudijske strukovne aktivnosti i učinci (objavljeni radovi, sudjelovanje na strukovnim skupovima i sl.), (iii) potreba za njihovim angažmanom na nekima od znanstveno-istraživačkih projekata u polju filozofije ili drugim poljima, te (iv) potreba za njihovim angažiranjem u izvođenju sveučilišne nastave u polju filozofije na HS ili na nekom drugom srodnom visokom učilištu u Hrvatskoj.

Upis na Poslijediplomski doktorski studij filozofije na HS vrši se na temelju rezultata javnog natječaja. Odluku o upisu donosi Stručno vijeće HS na prijedlog nastavničkog vijeća na Studiju filozofije. Taj se prijedlog temelji na izvještaju tročlanoga povjerenstva, koje razmatra prispjele natječajne materijale i vodi prijemne razgovore s kandidatima/-kinjama.

2. 7. Kompetencije koje student/-ica stječe završetkom studija, mogućnosti nastavka znanstveno-istraživačkog rada, mogućnosti post-doktorskog usavršavanja, te mogućnosti zapošljavanja u javnom i privatnom sektoru.

Poslijediplomskim doktorskim studijem filozofije na HS stječu se napredna znanja i sposobnosti za samostalno obavljanje znanstveno-istraživačkih poslova u polju filozofije i dodirnim poljima i područjima, i to prvenstveno u okviru ustanova u sustavu visokog obrazovanja i znanstveno-istraživačkih instituta. Ta napredna znanja i kompetencije stječu se unutar 12 osnovnih predmeta (*vidi* 3.1.1. te 3.4., rubriku »Ciljevi« u tablici za svaki od opisanih predmeta odnosno kolegija/modula).

Doktorski studijski program predviđen ovim Prijedlogom omogućuje nastavak znanstveno-istraživačkog rada odnosno post-doktorsko usavršavanje, i to (i) angažmanom na znanstveno-istraživačkim projektima Instituta za filozofiju i drugim znanstveno-istraživačkim ustanovama, (ii) sudjelovanjem u izvedbi visokoškolske nastave filozofije na HS i drugdje, te (iii) studijskim i istraživačkim boravcima na stranim sveučilištima. Budući da je sam studijski sadržaj u ovome Prijedlogu usklađen sa suvremenim stanjem istraživanja u polju filozofije i dodirnim poljima, naknadno usavršavanje ne samo da je moguće nego je prirodna posljedica tog studija. U okviru samog Studija filozofije na HS zasad ne postoje planovi za institucionalno post-doktorsko usavršavanje, pa se ono može izvoditi na druge načine, npr. sudjelovanjem na znanstvenim kolokvijima, seminarima i drugim oblicima strukovnih skupova u organizaciji HS ili u suradnji s drugim fakultetima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Mogućnosti zapošljavanja u, prvenstveno, *javnom sektoru*, skicirane u 1.1.1., ovise o ukupnom stanju na tržištu rada u RH, ali i stanju na europskom tržištu rada, pogotovo bude li Hrvatska integrirana u EU. Interdisciplinarno profiliran Poslijediplomski studij filozofije na HS proizvodio bi kadrove prilagodljive različitim uvjetima na tržištu rada, koji bi stoga lakše pronalazili radni angažman.

3. OPIS PROGRAMA

3. 1. Struktura i organizacija doktorskog programa u punom radnom vremenu (*full-time*)

Poslijediplomski doktorski studij filozofije na HS traje ukupno tri godine, tj. šest semestara. Ispunjenje svih studijskih obveza, zaključno s dovršenjem i obranom doktorskog rada, donosi 180 ECTS-bodova, ca. 60 ECTS-bodova godišnje.

Studijski sadržaji dijele se na

- (1) *temeljne* sadržaje,
- (2) *izborne* sadržaje,
- (3) *specijalističke* sadržaje vezane uz odnosno uključene u *doktorski rad*.

3.1.1. *Temeljni sadržaji* podijeljeni su u *tri skupine* koje obuhvaćaju po *četiri predmeta*:

- A. Logika, Epistemologija, Filozofija znanosti, Filozofija uma i kognitivna znanost
- B. Povijest filozofije, Hermeneutika, Estetika, Filozofija religije
- C. Metafizika, Etika, Politička i pravna filozofija, Filozofija jezika.

Ti se sadržaji izvode u vidu *izborno-obveznih kolegija* koji potpadaju pod tih 12 predmeta.

Studenti/-ce se na početku studija odlučuju ili za predmetnu skupinu A ili za predmetnu skupinu B, koja je nadalje njihova *primarna predmetna skupina*, dok je ona druga *sekundarna*. Unutar *zajedničke predmetne skupine* C predmeti Metafizika i Filozofija jezika su *modularno* organizirani, pa se može birati između kolegija koji su koncipirani prema sadržajima koji prevladavaju u skupini A ili u skupini B (*vidi* 3.2.1. i 3.4.).

Studenti/-ce o su *obvezni/-e* pohađati nastavu i položiti ispite prema jednom od dvaju modela koji izaberu, tj.

- (i) iz svih 4 predmeta *primarne* skupine (A ili B), iz 1 predmeta u *sekundarnoj* skupini (B ili A) i iz 1 predmeta u *zajedničkoj* skupini (C)

ili:

- (ii) iz svih 4 predmeta *primarne* skupine (A ili B) i iz 2 predmeta u *zajedničkoj* skupini (C).

Sadržaj i način *izvedbe nastave* (predavanja i/ili seminari, nadseminarska izlaganja i diskusije, tutorske/mentorske konzultacije) kao i postupci *provjere stečenog znanja* (ispiti, seminarski radovi) unutar pojedinih kolegija detaljnije se određuju posebnim opisima pojedinih kolegija (*vidi* 3.4.) te godišnjim nastavnim planovima za poslijediplomski studij.

Ispunjavanje obveza na svakom od izabranih predmeta unutar tih triju skupina donosi 10 ECTS-bodova.

Tijekom studija potrebno je prikupiti najmanje 60 ECTS-bodova iz tih predmeta odnosno iz temeljnih sadržaja.

3.1.2. *Izborni sadržaji* predstavljaju područje individualnog usavršavanja doktoranda/-ice. Doktorand/-ica prema svom slobodnom *izboru* i na osnovi konzultacija s *tutorom* (o instituciji tutora *vidi* 3.6.) ili nastavnicima koji sudjeluju u poslijediplomskom studiju izrađuje ukupno 3 pisana *sastavka* formata i razine *stručnog* rada. Konzultacije donose 1 ECTS-bod, a sami sastavci 30 ECTS-bodova, po 10 ECTS-bodova svaki. Ti sastavci trebaju biti unutar gore specificiranih predmetnih skupina, s time da je iz jednog predmeta (Logika, Hermeneutika itd.) moguće izraditi najviše 2 rada. Raspon mogućih tema utvrđuje se posebnim planom studija ili pak u konzultaciji s tutorom i pojedinim nastavnicima.

Izborni sadržaji (tutorske konzultacije, pismeni sastavci) donose tako ukupno 31 ECTS-bod.

3.1.3. *Specijalistički sadržaji* vezani su uz izradu *doktorskog rada* i obrađuju se (i) prethodnim istraživačkim radom (koji donosi 23 ECTS-boda), (ii) mentorskim konzultacijama (1 ECTS-bod), (iii) 2 usmenim izlaganjima o temama iz sadržaja doktorskog rada na *nadseminarima* (4 ECTS-bodova), (iv) aktivnim i redovitim sudjelovanjem na *nadseminarima* (1 ECTS-bod), te (v) izradom doktorskog rada (60 ECTS-bodova). Prethodna istraživanja izvode se prema metodologijskim normama znanstvenog rada i u skladu s mentorskim konzultacijama. *Nadseminar* je nastavna forma unutar koje se primarno izlažu teme iz doktorskih radova u izradi, ali i drugi studijski sadržaji koji se najavljuju periodičkim nastavnim planovima (druga studentska izlaganja, gostovanja, okrugli stolovi, diskusijske grupe i dr.). Sadržaj i redoslijed usmenih izlaganja na nadseminarima regulirani su posebnim nastavnim planovima. Rad nadseminara koordiniraju *studentski/-a povjerenik/-ca* te pojedini nastavnici *tutori*, u skladu s periodičkim zaduženjima koja utvrđuje nastavničko vijeće Studija filozofije. Rad nadseminara može se organizirati u dvjema *sekcijama*, u skladu s općom podjelom na predmetne skupine A i B te odgovarajuće module unutar zajedničke skupine C. Ukupno obvezno opterećenje specijalističkim sadržajima iznosi 89 ECTS-bodova. Takva struktura bodovnog opterećenja pokazuje da je poslijediplomski doktorski studij filozofije na HS u gotovo 50%-tnom omjeru u funkciji doktorskog rada i znanstveno-istraživačkog rada koji prethodi njegovoj izradi i obrani.

U skladu s tim ustrojem studijskog programa i podjelom studijskih sadržaja utvrđen je i *tijek* studija te *sadržaj* i *ritam studentskih obveza* (vidi 3.5).

3.2. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS-bodova

Svi kolegiji unutar kojih se izvode *temeljni sadržaji* u okviru aktivne nastave (predavanja, seminari) jesu *izborno-obvezni*. To znači da studenti/-ce *slobodno izabiru* između dviju osnovnih skupina predmeta A i B, kao i između predmeta unutar skupine C te njihovih modula (u slučaju predmeta Metafizika i Filozofija jezika; *vidi* 3.1.1. i 3.2.1.). No, izabравši jednu od predmetnih skupina (A ili B) kao primarnu, obvezni/-e su potom birati kolegije iz te skupine prema gore navedenom ključu (*vidi* 3.1.1.). Ukoliko je tijekom dvogodišnjeg nastavnog ciklusa ponuđeno više od jednog kolegija unutar nekog od predmeta (Logike, Povijesti filozofije i sl.), bira se jedan, pa *načelo izbornosti* može vrijediti i za pojedine predmete unutar neke od predmetnih skupina koji se obvezno biraju.

U cjelini, aktivna je nastava ispunjena pretežno *izbornim* sadržajima. Budući da se od 60 ECTS-bodova stečenih na tim izborno-obveznim kolegijima 20 ECTS-bodova prikuplja posve slobodnim izborom te budući da se izvršenjem obveza na čisto *izbornim* i *specijalističkim* sadržajima (koji su tđ. po svom statusu *izborni*) stječe 31 + 89 ECTS-bodova, što predstavlja ukupno 140 ECTS-bodova stečenih slobodnim izborom, 77% studijskih sadržaja *izbornog* je karaktera.

3.2.1. *Temeljni sadržaji* (prema trima predmetnim skupinama)

Tablica (*dolje*) sadrži popise predmeta (Logika, Metafizika i dr.) unutar predmetnih skupina (A, B i C) te kolegija koji se izvode u okviru tih predmeta (npr. »Logika i ontologija«, »Istovjetnost i modalnosti« i dr.). *Predmeti* su označeni šiframa koje sadrže oznaku skupine i redni broj unutar te skupine (npr. »A1« za Logiku). *Kolegiji* su označeni šiframa koje sadrže oznaku skupine, redni broj predmeta i redni broj kolegija (npr. »A11« za kolegij »Logika i ontologija«). *Modularno organizirani kolegiji*, koji su ponuđeni unutar zajedničke predmetne skupine C za predmete Metafizika i Filozofija jezika i koncipirani prema sadržajima što prevladavaju u skupinama A odnosno B, označeni su šiframa koje pored oznaka za kolegije uključuju i indeks primarne skupine A ili B (npr. »C_A11« za kolegij »Esencijalizam, antiesencijalizam i metafizika mogućih svjetova«).

Kurzivom su označeni oni kolegiji koji su detaljno opisani u 3.4. Ostali kolegiji, čiji su nazivi normalno tiskani, nisu detaljno opisani, ali su predviđeni za izvođenje u sljedećem razdoblju, i to na osnovi trenutačne odnosno predviđene kadrovske ekipiranosti Studija filozofije na HS.

šifra i naziv predmeta/kolegija	P+s/v	sati/ semestar	ECTS- bodovi
A1. Logika A11. <i>Logika i ontologija</i> A12. <i>Logika i vrijeme</i> A13. <i>Dinamična logika</i> A14. <i>Izgradnja modelā</i> A15. <i>Gödelov poučak o nepotpunosti</i> A16. <i>Logika, norme i čin</i> A17. <i>Imperativna logika</i> A18. <i>Logika, znanje, i vjerovanje</i> A19. <i>Substrukturalna logika</i> A110. <i>Logika dokazljivosti</i>	1+1	16	10
A2. Epistemologija A21. <i>Empirizam, racionalizam i znanje a priori</i> A22. <i>Epistemologija spoznajnih procesa</i> A23. <i>Percepcija i pamćenje: epistemička pitanja</i> A24. <i>Kontekstualizam i invarijantizam</i> A25. <i>Eksternalizam, skepticizam i načelo zatvorenosti</i> A26. <i>Reliabilizam i responsabilizam u epistemologiji kreposti</i> A27. <i>Proceduralno i propozicijsko znanje</i> A28. <i>Preskriptivizam, deskriptivizam i epistemičke norme</i> A29. <i>Epistemologija svjedočanstva i kolektivno znanje</i> A210. <i>Epistemički paradoksi</i>	1+1	16	10
A3. Filozofija znanosti A31. <i>Filozofijska pitanja klasične fizike</i> A32. <i>Rast znanstvenog znanja kroz smjenu teorija</i> A33. <i>Anti-znanost i kraj znanosti</i> A34. <i>Filozofijski aspekti vjerojatnosti</i> A35. <i>Evolucija kulture</i> A36. <i>Temelji moderne znanosti</i> A37. <i>Znanstveno objašnjenje</i> A38. <i>Znanstveni realizam i antirealizam</i> A39. <i>Darvinizam kao znanstvena revolucija</i> A310. <i>Kreacionizam i teorija evolucije</i>	1+1	16	10
A4. Filozofija uma i kognitivna znanost A41. <i>Um, mozak i kognitivna neuroznanost</i> A42. <i>Dualizam, fizikalizam i idealizam</i> A43. <i>Računalna teorija uma</i> A44. <i>Percepcija i svijet</i> A45. <i>Filozofija djelovanja</i> A46. <i>Aspekti svijesti</i> A47. <i>Mentalni sadržaj: internalizam i eksternalizam</i> A48. <i>Konceptualni i ne-konceptualni mentalni sadržaj</i> A49. <i>Teorije intencionalnosti</i> A410. <i>Ljudski i životinjski umovi</i>	1+1	16	10
B1. Povijest filozofije B11. <i>Gnoza i helenistička filozofija</i> B12. <i>Helenistička filozofija</i>	1+1	16	10

<p>B13. <i>Problem antičke znanosti</i> B14. <i>Pojam beskonačnoga i počeci novovjekovlja</i> B15. <i>Filozofijska prošlost i mišljenje budućnosti kod M. Hedeggera</i> B16. <i>Platonism and Idealism on Being and Mind</i> B17. <i>Problem čovjeka u renesansnoj filozofiji</i> B18. <i>M. Vlačić Ilirik i misaoni svijet reformacije</i> B19. <i>Fenomenologija svijesti i svijet života kod Husserla</i> B110. <i>Filozofija prirode u novom vijeku</i> B.111. <i>Pojam prirode kod Spinoze</i> B. 112. <i>Filozofija postmoderne</i></p>			
<p>B2. Hermeneutika B21. <i>Filozofija i znanosti u fenomenologiji</i> B22. <i>Fenomenologija i hermeneutika</i> B23. <i>Normativnost interpretacije</i> B24. <i>Problem hermeneutičkog kruga</i> B25. <i>Povijest i povijesnost</i> B26. <i>Filozofija života</i> B27. <i>Nastanak i razvoj hermeneutike</i> B28. <i>Postmoderna</i> B29. <i>Odnos hermeneutike i umjetnosti</i> B210. <i>Klasično i tradicija</i></p>	1+1	16	10
<p>B3. Estetika B31. <i>Bit tragedije</i> B32. <i>Prosudba umjetničkog djela</i> B33. <i>Ontologija i epistemologija umjetnosti</i> B34. <i>Umjetnost i ružno</i> B35. <i>Slika i stvaralačko oko</i> B36. <i>Kritička filozofija i umjetnost</i> B37. <i>Istinitost umjetničkog djela</i> B38. <i>Igra – postestetički pojam filozofije umjetnosti</i> B39. <i>Preobražaj svakidašnjega (Danto i Heidegger)</i> B310. <i>Vrijeme i ritam – osnove filozofije glazbe</i></p>	1+1	16	10
<p>B4. Filozofija religije B41. <i>Ontologijski dokaz Božjeg postojanja</i> B42. <i>Božje sveznanje i sloboda volje</i> B43. <i>Intuition, Analogy, Paradox and the Intelligibility of Concepts of God</i> B44. <i>Postmetafizička filozofija religije B. Weltea</i> B45. <i>Određenje svetog</i> B46. <i>Božji atributi</i> B47. <i>Postojanje Boga</i> B48. <i>Religija i postmoderna</i> B49. <i>Razum i vjera</i> B410. <i>Prosvjetiteljstvo i religija</i></p>	1+1	16	10
<p>C1. Metafizika: moduli CA1 i CB1 CA11. <i>Esencijalizam, antiesencijalizam i metafizika mogućih svjetova</i> CA12. <i>Univerzalije, svojstva i vrste</i> CA13. <i>Uzrokovanje i prirodni zakoni</i></p>	1+1	16	10

C _B 11. <i>Metafizika subjektivnosti</i> C _B 12. <i>Pojedinačnost i načelo individuacije</i> C _B 13. <i>Kategorije i egzistencijali</i> C _A 14. <i>Emergencija, redukcija i superveniencija</i> C _A 15. <i>Osobna istovjetnost</i> C _A 16. <i>Istovjetnost i modalnosti</i> C _B 14. <i>Ontološka diferencija</i> C _B 15. <i>Modalna ontologija i temporalnost</i> C _B 16. <i>Obrazlaganje-utemeljenje kao bit metafizike i problem prevladavanja metafizike</i>			
C2. Filozofija jezika: moduli C_A2 i C_B2 C _A 21. <i>Smisao, značenje i referencija</i> C _A 22. <i>Struktura jezika i odnos prema svijetu</i> C _A 23. <i>Semantika određenih opisa</i> C _B 21. <i>Hermeneutička filozofija jezika</i> C _B 22. <i>Apriornost jezika</i> C _B 23. <i>Jezične igre kasnoga Wittgensteina</i> C _A 24. <i>Jezik, rekurzivnost, igra</i> C _A 25. <i>Jezik i komunikacija</i> C _A 26. <i>Imenovanje i indeksikalnost</i> C _B 24. <i>Jezik kao simbolička forma</i> C _B 25. <i>Uloga jezika u »fundamentalnoj ontologiji«</i> C _B 26. <i>Antička i srednjovjekovna filozofija jezika</i>	1+1	16	10
C3. Etika C31. <i>Moralna epistemologija</i> C32. <i>Deskriptivnost i normativnost</i> C33. <i>Evolucijska etika</i> C34. <i>Sreća</i> C35. <i>Savjest i sloboda</i> C36. <i>Suvremene metaetike</i> C37. <i>Bioetičke teme</i> C38. <i>Tijelo i strast</i> C39. <i>Etika seksualnosti</i> C310. <i>Teorije vrijednosti</i>	1+1	16	10
C4. Politička i pravna filozofija C41. <i>Tradicija kontraktualizma</i> C42. <i>Teorije pravednosti</i> C43. <i>Sloboda i jednakost</i> C44. <i>Suvremena pravna filozofija</i> C45. <i>Aristotelova Politika</i> C46. <i>Liberalizam i komunitarizam</i> C47. <i>Teorije demokracije</i> C48. <i>Pitanja međunarodnoga prava i poretka</i> C49. <i>Ljudska prava</i> C410. <i>Teorija političkoga decizionizma</i>	1+1	16	10

3.2.2. Čisto *izborni sadržaji* obrađuju se putem *studentskih sastavaka*, a na osnovi konzultacija s pojedinim nastavnicima tutorima (*vidi* 3.1.2), kao i posebnim *izbornim aktivnostima* (*vidi* 3.3.). Raspon mogućih *izbornih sadržaja* određen je popisom predmetnih

skupina i njihovim standardnim sadržajima, a moguće ga je odrediti posebnim nastavnim planom.

3.3.3. *Specijalistički* sadržaji, tj. sadržaji vezani uz doktorski rad, određeni su slobodnim izborom i na osnovi mentorskih konzultacija. Raspon mogućih tema doktorskog rada te, shodno tome, specijalističkih studijskih sadržaja također je određen popisom predmetnih skupina i njihovim standardnim sadržajima. Konkretni specijalistički studijski sadržaji, kao i teme doktorskih radova, utvrđuju se periodičkim planovima Studija filozofije HS, a u skladu s prihvaćenim temama pojedinih doktorskih radova.

3. 3. Obvezatne i izborne aktivnosti (sudjelovanje na seminarima, konferencijama, okruglim stolovima i sl.) i kriteriji za njihovo izražavanje u ECTS-bodovima

Tijekom 3. i 4. semestra poslijediplomskoga studija studenti/-ice, nakon odgovarajućih instrukcija, mogu sudjelovati i u izvedbi *nastave na preddiplomskom* ili *diplomskom* studiju na HS. Studenti/-ce koji/-e sudjeluju u izvođenju nastave na preddiplomskom ili diplomskom studiju na HS tijekom jednog semestra mogu steći do 30 ECTS-bodova, čime su oslobođeni/-e od obveze prikupljanja do 10 ECTS-bodova iz *temeljnih sadržaja*, tj. *izborno-obveznih* kolegija, te do 20 ECTS-bodova iz *izbornih* studijskih sadržaja, tj. *pismenih sastavaka*. Za takav je angažman potrebna preporuka mentora odnosno nositelja nastave na dotičnom predmetu te suglasnost nastavničkog vijeća Studija filozofije.

Sudjelovanjem (u formi priopćenja, postera i sl.) na jednoj domaćoj ili međunarodnoj znanstvenoj konferenciji odnosno strukovnom skupu studenti/-ce mogu, odlukom nastavničkog vijeća Poslijediplomskog studija, biti oslobođeni/-e od obveze prikupljanja 10 ECTS-bodova, koji se inače prikupljaju sastavljanjem jednog *pismenog rada* u okviru izbornih sadržaja. Tako je moguće prikupiti ukupno 20 ECTS-bodova. Odluku o priznavanju tako stečenih ECTS-bodova donosi nastavničko vijeće Studija filozofije na prijedlog tutora.

Objavljivanjem jednog stručnog ili znanstvenog rada u domaćim ili međunarodnim znanstvenim časopisima tijekom studija stječe se 10 ECTS-bodova, čime se oslobađa od pisanja jednog pismenog sastavka iz izbornih sadržaja. Ukoliko drugačije nije određeno (*vidi* 3.13.), na taj je način moguće prikupiti ukupno 30 ECTS-bodova. Odluku o priznavanju tako stečenih ECTS-bodova donosi nastavničko vijeće Studija filozofije na prijedlog tutora.

3. 4. Opis svakog predmeta i/ili modula

(u prilogu)

3.5. Ritam studiranja i obveze studenata. Uvjeti za napredovanje kroz studij, upisa u sljedeći semestar ili trimestar, odnosno sljedeću godinu studija, te preduvjeti upisa pojedinog predmeta ili skupine predmeta.

3.5.1 Ritam studiranja i obveze studenata

Studij je podijeljen na dva dijela, međusobno povezana istraživačkim pripremama za doktorski rad i njegovom izradom. Istraživanja koja prethode doktorskome radu i njegova izrada protežu se kroz oba dijela studija, a službeno od početka 2. godine studija nakon prihvaćanja teme doktorskog rada (*vidi* 3.10).

Prvi dio traje prve dvije studijske godine (četiri semestra) i u njemu studenti/-ce:

- (i) pohađaju nastavu (predavanja, seminare i radne grupe) te polažu ispite iz 6 *predmeta* (60 ECTS-bodova),
- (ii) sastavljaju 3 *pismena sastavka* prema vlastitom izboru i prema konzultacijama s tutorima i pojedinim nastavnicima iz najmanje 2 predmeta (*vidi* 3.1.1.) (30 ECTS-bodova),

- (iii) sudjeluju u tutorskim i nastavničkim konzultacijama vezanima uz izradu *pismenih sastavaka* (1 ECTS-bod),
- (iii) sudjeluju u *mentorskim* konzultacijama vezanima uz izradu *doktorskog rada* (1 ECTS-bod),
- (iv) vrše *specijalistička* istraživanja vezana uz izradu *doktorskog rada* i drže 2 izlaganja na *nadseminaru* o obrađenim temama (27 ECTS-bodova).
- (v) aktivno i redovito sudjeluju u radu *nadseminara* (1 ECTS-bod).

Drugi dio obuhvaća treću godinu studija, a čini ga:

- (i) izrada *doktorskog rada*, s (ii) *istraživanjem* i (iii) *mentorskim konzultacijama* vezanima uz doktorski rad (60 ECTS-bodova).

Studijski sadržaji unutar kolegija raspoređeni su tako da je u prvim 2 godinama studija potrebno pohađati nastavu i ispuniti ostale studijske obveze na barem 3 kolegija godišnje. Nastava (predavanja, seminari) organizirana je za *sve* studente poslijediplomskog studija. Tijekom prvih 2 godina studija za svaki od predmeta organizira se barem po jedan nastavni ciklus u trajanju od najmanje 16 školskih sati. Paralelno se odvijaju redoviti *nadseminari*, na kojima studenti/-ce izlažu sadržaje svojeg istraživačkog rada koji prethodi izradi doktorskog rada te sudjeluju u popratnim diskusijama.

Izrada *doktorskog rada*, zajedno s istraživanjem te mentorskim konzultacijama, predviđena je kao isključiv sadržaj 3. godine studija.

Redoslijed minimalnog broja nastavnih ciklusa (za redovito i bezuvjetno upisane studente/-ice) i *ritam* ispunjavanja ostalih studentskih obveza, u koje su uključeni ispiti, studentski sastavci, nadseminarska izlaganja i ostale aktivnosti, skiciran je grubom tablicom (*dolje*). Masno otisnuti bodovi za pojedine studijske sadržaje trasiraju prema ključu iz 3.1.1. *jedan mogući* tijek studiranja, sa shemom A1+B1+C1+A2+A3+A4+ostali studijski sadržaji:

1. GODINA

šifra i naziv predmeta	P+s/v	ukupno sati	semestar	ECTS bodovi
A1. <i>Logika ili</i>	1+1	16	1	10
B1. <i>Povijest filozofije</i>				
C _{A1} / C _{B1} <i>Metafizika</i>	1+1	16	1	10
Izrada pismenog sastavka			1	10
A2. <i>Epistemologija ili</i>	1+1	16	2	10
B2. <i>Hermeneutika</i>				
C _{A2} / C _{B2} . <i>Filozofija jezika</i>	1+1	16	2	10
Tutorske konzultacije			1-2	1
Izrada pismenog sastavka			2	10

2. GODINA

šifra i naziv predmeta	P+s/v	ukupno sati	semestar	ECTS bodovi
A3. <i>Filozofija znanosti ili</i>	1+1	16	3	10
B3. <i>Estetika</i>				
C3. <i>Etika</i>	1+1	16	3	10
Izrada pismenog sastavka			3	10
Istraživanje vezano uz doktorski rad + usmeno izlaganje o rezultatima			3	13,5
A4. <i>Filozofija uma i kognitivna znanost ili</i>	1+1	16	4	10
B4. <i>Filozofija religije</i>				

C _{A4} / C _{B4} . <i>Filozofija jezika</i>	1+1	16	4	10
Mentorske konzultacije			3-4	1
Istraživanje vezano uz doktorski rad + usmeno izlaganje o rezultatima			4	13,5
Sudjelovanje u nadseminaru			3-4	1

3. GODINA

naziv predmeta	P+s/v	ukupno sati	semestar	ECTS bodovi
<i>Izrada doktorskog rada + istraživanje + mentorske konzultacije</i>			5-6	60

Prema gornjoj shemi studija potrebno je:

(i) u 1. godini: ispuniti sve obveze iz temeljnih sadržaja, tj unutar 2 predmeta iz primarne predmetne skupine A ili B (20 ECTS-bodova) unutar 1 predmeta iz sekundarne predmetne skupine B ili A (10 ECTS-bodova) i jednog predmeta iz zajedničke predmetne skupine C (10 ECTS-bodova), te napisati dva pismena sastavka (20 ECTS-bodova) uz tutorske konzultacije (1 ECTS-bod), tj. steći ukupno 61 ECTS-bod;

(ii) u 2. godini: ispuniti sve obveze unutar 2 preostala predmeta iz primarne predmetne skupine A ili B (20 ECTS-bodova), sudjelovati u mentorskim konzultacijama (1 ECTS-bod), izvršiti potrebna istraživanja vezana uz izradu doktorskog rada te u dva navrata u nadseminaru izložiti rezultate tog istraživanja (27 ECTS-bodova), izraditi jedan pismeni sastavak (10 ECTS-bodova), te aktivno i redovito sudjelovati u radu nadseminara (1 ECTS-bod), tj. steći ukupno 59 ECTS-bodova.

(iii) 3. godini: sastaviti doktorski rad uz provođenje potrebnih istraživanja i sudjelovanje u mentorskim konzultacijama, te tako steći ukupno 60 ECTS-bodova.

3.5.2. Uvjeti za napredovanje kroz studij i preduvjeti upisa u pojedine predmete

Studenti/-ce su obvezni/-e polagati ispite u propisanim ispitnim (zimskim, ljetnim i jesenskim) rokovima, a po mogućnosti neposredno po odslušanom kolegiju. Uvjet za upis u 2. godinu studija jest prikupljenih 42 ECTS-boda, što uključuje (i) polaganje najmanje triju ispita, (ii) sudjelovanje u tutorskim konzultacijama, (iii) izradu jednog pismenog sastavka te (iv) aktivno sudjelovanje u nadseminaru.

Uvjeti za upis na pojedine predmete odnosno kolegije, ukoliko oni nisu određeni opisima pojedinih predmeta i kolegija (*vidi* 3.4.), mogu se naknadno utvrditi periodičkim nastavnim planovima.

Uvjet za upis u 3. godinu studija te za pristup obrani doktorskog rada jesu položeni *svi* ispiti i ispunjene *sve* ostale studijske obveze.

3. 6. Sustav savjetovanja i vođenja kroz studij, način odabira studenata, obveze studijskih savjetnika i voditelja doktorskih radova, te doktorskih kandidata.

3.6.1. Tutori: savjetnici i koordinatori

Od upisa na Poslijediplomski studij skupine studenti/-ce su upućeni/-e na *tutora*. Tutor je nastavnik koji *savjetuje* i *prati* njihov napredak tijekom prvih dviju godina studija unutar jedne od triju predmetnih skupina (A, B, C). Studentima/-icama je tako na raspolaganju 3 tutora. Tutori u suradnji s pojedinim nastavnicima reguliraju izradu, prihvaćanje i ocjenjivanje studentskih pismenih sastavaka. Tutori ujedno *koordiniraju* izradu prijedloga nastavnih planova – koje nastavničko vijeće Studija filozofija upućuje Stručnom vijeću na usvajanje – te izvedbu studijskih sadržaja unutar jedne od predmetnih skupina. Tutori se imenuju na dvije godine odlukom nastavničkog vijeća Studija filozofije.

3.6.2. Način odabira doktorskih kandidata/-kinja

Odabir doktorskih kandidata/-kinja provodi nastavničko vijeće na Studiju filozofije na osnovi prijedloga tročlanoga povjerenstva imenovanoga od strane samoga nastavničkog vijeća. Povjerenstvo uzima u obzir studijske rezultate u prvoj godini studija, a osobito u slučajevima u kojima je trebalo ispuniti dodatne diferencijalne uvjete upisa (*vidi* 2.5.). Odluku kojom se pojedinim studentima/-icama odobrava ili ne odobrava status dokorskog kandidata/-kinje nastavničko vijeće donosi do početka 2. godine studija, a prije imenovanja mentora (*vidi* 3.6.3.) i odobravanja teme dokorskog rada (*vidi* 3.10.).

3.6.3. Način odabira voditelja dokorskog rada (mentora)

Mentor odnosno voditelj dokorskog rada jest nastavnik Poslijediplomskog studija koji prati i usmjeruje istraživački rad vezan uz izradu doktorske disertacije te samu izradu disertacije. Imenuje ga nastavničko vijeće Studija filozofije HS na osnovi pismenog zahtjeva studenta/-ice i usmene suglasnosti dotičnog nastavnika. To se imenovanje vrši do početka 2. godine studija, a prije odobravanja teme dokorske disertacije (*vidi* 3.10.).

3. 7. Popis predmeta i/ili modula koje studenti/-ce mogu izabrati s drugih poslijediplomskih dokorskih i specijalističkih studijskih programa.

Utvrđit će se nakon uvida u te programe po njihovu odobrenju.

3. 8. Popis predmeta i/ili modula koji se mogu izvoditi na stranom jeziku (uz navođenje jezika).

S obzirom na jezične i strukovne kompetencije nastavnika, *svi* navedeni predmeti koji se izvode u vidu kolegija unutar aktivne nastave mogu se po potrebi izvoditi na stranom jeziku. S obzirom na sadržajni profil pojedinih predmetnih skupina i zahtijevanu literaturu, kolegiji predmetne skupine A te odgovarajućeg modula u okviru predmeta Metafizika i Filozofija jezika unutar zajedničke predmetne skupine, C_A, mogli bi se izvoditi prvenstveno na *engleskom* jeziku, dok bi se kolegiji predmetne skupine B te odgovarajućeg modula u okviru predmeta Metafizika i Filozofija jezika unutar zajedničke predmetne skupine, C_B, mogli izvoditi pretežno na *njemačkom*, a u manjoj mjeri i na *engleskom* jeziku.

3. 9. Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS-bodova - pripisivanje bodovne vrijednosti predmetima koje studenti mogu izabrati s drugih studija na sveučilištu-predlagaču ili drugim sveučilištima

Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS-bodova propisani su općim aktima Sveučilišta u Zagrebu i zakonskim odredbama Republike Hrvatske.

Budući da ECTS već sadrži mehanizam koji pojednostavljuje i unificira usporedbu predmeta s različitim programima, prijenos će biti određen prvenstveno s obzirom na broj ECTS-bodova koji dotični predmet ima. No nastavničko vijeće Studija filozofije HS može, nakon uvida u eventualnu znatnu sadržajnu različitost predmeta i cijelog programa drugog studija sa zagrebačkoga ili nekoga drugog sveučilišta, u pojedinačnim slučajevima propisati dodatne diferencijalne uvjete za izbor predmeta. Odluka o tome donosi se na osnovi prijedloga tročlanoga povjerenstva imenovanoga za taj poseban slučaj.

3. 10. Način završetka studija i uvjeti za prijavu teme dokorskog rada. Postupak i uvjeti za prihvaćanje teme dokorskog rada. Postupak i uvjeti ocjene dokorskog rada. Uvjeti i način obrane dokorskog rada

Poslijediplomski dokorski studij filozofije na HS završava obranom dokorskog rada.

Do početka 2. godine studija Stručno vijeće HS, na osnovi (i) zaključka nastavničkog vijeća Studija filozofije HS, (ii) preporuke tročlanog povjerenstva nastavničkog vijeća koje

uključuje i mentora te (iii) pismenog zahtjeva doktoranda/-ice Stručnom vijeću HS, predlaže Senatu Sveučilišta u Zagrebu *prihvaćanje* plana odnosno teme doktorske disertacije. Nastavničko vijeće Studija filozofije predlaže Stručnom vijeću HS članove povjerenstva za *ocjenu* i *obranu* dokorskog rada. Stručno vijeće HS donosi odluku o njegovu imenovanju, vodeći računa o tome da mentor ne bude ujedno i predsjednik povjerenstva te da najmanje jedan član povjerenstva bude izvan HS.

Opseg dokorskog rada ne bi trebao premašivati ca. 75.000 riječi odnosno ca. 300 kartica teksta. Tekst dokorskog rada mora biti izvorno napisan znanstveni tekst.

Obrani dokorskog rada može se pristupiti tek nakon ispunjenja svih ostalih studijskih obveza te nakon pozitivne ocjene od strane imenovanoga povjerenstva i nakon odluke o prihvaćanju dokorskog rada koju donosi Stručno vijeće HS.

Točan nadnevak obrane magistarskog rada određuje i oglašava povjerenstvo za ocjenu i obranu dokorskog rada najmanje 8 dana prije obrane.

Obrana dokorskog rada je javna, sastoji se od usmenog izlaganje pristupnika/-ce, pitanja članova povjerenstva, eventualnih pitanja iz publike te odgovora pristupnika/-ce. Obrana se završava vijećanjem povjerenstva i objavljivanjem odluke o uspješnosti obrane.

Na osnovi zapisnika o obrani dokorskog rada Studentska služba unosi podatke o uspjehu u kartoteku Studentske službe i matičnu knjigu te izdaje potvrđnicu o obranjenom dokorskome radu, koja važi do izdavanja diplome.

Obranom dokorskog rada stječe se akademski stupanj »*doktor/-ica filozofije*« te pravo na obavljanje odgovarajućih znanstveno-istraživačkih i drugih poslova.

3. 11. Uvjeti pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu mogu nastaviti studij.

Ukoliko nije riječ o pravu na mirovanju obveze (članak 58. Statuta Sveučilišta u Zagrebu), studenti/-ce koji/e su prekinuli/e studij imaju ga pravo nastaviti ako je prosjek položenih kolegija barem 3 (dobar), s time da uz plaćanje moraju prikupiti dovoljno ECTS-bodova kako bi ispunili minimalne uvjete za upis u više godine studija (koji su određeni u 3.5.2.).

3. 12. Uvjeti pod kojima polaznik stječe pravo na potvrdu (certifikat) o apsolviranom dijelu dokorskog studijskog programa, kao dijelu cjeloživotnog obrazovanja.

Budući da se svi studentski učinci mjere ECTS-bodovima, a stjecanje ECTS-bodova ostvaruje se ispunjavanjem svih obveza unutar neke od studijskih jedinica tijekom jednog semestara, potvrda o apsolviranom dijelu dokorskog studijskog programa može se izdati po uspješnom apsolviranju određenih sadržaja koji se izvode unutar jednog semestra. Potvrda služi isključivo za prijenos ECTS-bodova i nastavak studija na nekom drugom visokom učilištu i nema snagu svjedožbe o završenosti jednog dijela studija.

3. 13. Uvjeti i način stjecanja doktorata znanosti upisom dokorskog studija i izradom dokorskog rada bez pohađanja nastave i polaganja ispita.

Ovim Prijedlogom utvrđuju se uvjeti stjecanja akademskog stupnja *doktora filozofije* prvenstveno pohađanjem nastave unutar poslijediplomskog dokorskog studija.

Izuzetak je stjecanje doktorata znanosti u slučaju osoba koje su ostvarile znanstvena dostignuća koja svojim značenjem odgovaraju uvjetima za izbor u znanstvena znanja. One mogu steći doktorat znanosti upisom dokorskog poslijediplomskog studija i izradom dokorskog rada bez pohađanja nastave i polaganja ispita (prema čl. 73. st. 4. Zakona o znanosti i visokom obrazovanju).

Također, kandidati/-kinje koji/-e su već stekli/-e akademski stupanj *magistra/-ice znanosti* iz polja filozofije, okončavši u cijelosti svoj poslijediplomski magistarski studij prije pokretanja ovog studijskog programa, a prema odredbama starog Zakona o visokim učilištima, stječu

doktorat znanosti izradom i obranom doktorskog rada, koji se prihvaća i ocjenjuje prema uvjetima i postupku utvrđenima u 3.10.

3. 14. Maksimalna duljina razdoblja od početka do završetka studiranja

Rok za dovršenje i obranu doktorske disertacije odnosno za zadržavanje statusa redovitog/-e studenta/-ice poslijediplomskoga studija jest 12 mjeseci nakon istjeka 3. godine studija. Ukupno trajanje redovitog, *full-time* doktorskog studija jest 4 godine. Taj rok može produžiti Stručno vijeće uz preporuku mentora i nastavničkog vijeća Studija filozofije pod uvjetom da student/-ica izvanredno upiše naknadnu godinu (ili godine) studija. Ukupno, rok za izradu i obranu disertacije, zajedno s trajanjem redovitoga poslijediplomskoga studija, ne smije prekoračiti 7 godina.